

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Številka: 322-01/15-2/
Ljubljana, 28. 8. 2015

EPA 614-VII

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o omejevanju ali prepovedi pridelave gensko spremenjenih rastlin (ZOPPGSR) – druga obravnava

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 28. seji 28. 8. 2015 obravnavala Predlog zakona o omejevanju ali prepovedi pridelave gensko spremenjenih rastlin, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **podpira** predlog zakona.

Predlog zakona določa pravno podlago za sprejetje ukrepov za omejitev ali prepoved pridelave gensko spremenjenih rastlin (GS-rastlin) na celotnem ozemlju ali delu ozemlja Republike Slovenije in pomeni implementacijo Direktive 2015/412/EU, ki ureja možnost držav članic, da omejijo ali prepovejo gojenje gensko spremenjenih organizmov (GSO) na svojem ozemlju. Predlog zakona predvideva, da se v Sloveniji lahko omeji ali prepove pridelava določene GS-rastline, če bi bila njihova pridelava v nasprotju s sprejetimi cilji in ukrepi kmetijske in okoljske politike oziroma politike prostorskega načrtovanja ali če bi imela pridelava GS-rastlin negativne socialno-ekonomske učinke na kmetijstvo, gozdarstvo ali lokalno samoupravo. S predlogom zakona se sledi cilju prepovedi gojenja GS-rastlin, zastavljenem v Resoluciji o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 – »zagotovimo si hrano za jutri«, ki jo je Državni zbor sprejel leta 2011. Omejitev ali prepoved pridelave GS-rastlin se lahko na podlagi predloga zakona sprejme z ukrepom geografske izključitve Republike Slovenije iz dovoljenja za pridelavo določene GS-rastline ali skupine GS-rastlin ali s prepovedjo pridelave določene GS-rastline ali skupine GS-rastlin.

Člani komisije so bili seznanjeni s stališčem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS), ki predlog zakona podpira, ker predvideva sistemsko pristopanje k sprejemanju odločitev, ali se pridelava GS-rastlin omeji ali prepove na celotnem ozemlju ali delu ozemlja Republike Slovenije in ne prinaša generalne prepovedi za pridelavo GS-rastlin. Pri tem na KGZS izpostavljajo pravico odločitve pridelovalcev na globalnem trgu, katerega del smo, in tržno naravnani pridelavi in prireji. Na KGZS menijo, da ni nezanemarljivo vprašanje, kako bodo do pridelave GS-rastlin pristopale druge države članice EU, od koder na slovenske trgovske police prihajajo živilski proizvodi. Menijo, da bo treba ob sprejemanju odločitve upoštevati dejansko mnenje slovenskih potrošnikov in

ne zanemarjati dosežkov znanosti, ki na trg lahko prinese GS-rastline, ki bodo sprejemljive tudi za trajnostno kmetovanje. Na KGZS menijo, da je v komisiji za presojo razlogov za omejitev ali prepoved pridelave GS-rastlin premalo predstavnikov kmetov (v predlogu predviden zgolj en predstavnik KGZS) glede na številčnost članstva v KGZS.

V razpravi so člani komisije izpostavili, da so v preteklosti nekatere slovenske občine (79 občin) sprejele odloke, s katerimi so na svojih območjih prepovedale pridelovanje GSO. V zvezi s tem je predstavnica predlagatelja zakona pojasnila, da se bodo omejitve oziroma prepovedi pridelave GS-rastlin načeloma sprejemale za območje cele države. V predlogu zakona naj bi bila uporabljena predvidena možnost omejitve oziroma prepovedi pridelave GS-rastlin zgolj za del ozemlja Republike Slovenije, če omejitev oziroma prepoved ne bi bila mogoča za celo državo in bi se lahko zaščitila bolj občutljiva področja, npr. zavarovana območja.

Komisija podpira pluralno sestavo komisije za presojo omejevanja ali prepovedi pridelave GS-rastlin in poudarja pomen vključenosti predstavnika potrošnikov, ki je tudi dolžan skrbeti za ozaveščenost slovenskega potrošnika. Nekateri člani komisije se sprašujejo, ali je predlagana ureditev, po kateri bo imela komisija za presojo omejevanja ali prepovedi pridelave GS-rastlin zgolj posvetovalno funkcijo, smotrna. Podpirajo predlog KGZS, da bi bilo sprejeto mnenje komisije za presojo omejevanja ali prepovedi pridelave GS-rastlin za ministrstvo zavezujoče.

V razpravi so člani komisije poudarili, da je vsakršno urejanje področja GSO v tesni povezavi s sprejemanjem trgovinskega sporazuma med EU in ZDA - TTIP. Ni nezamisljivo dejstvo, da EU precej beljakovinsko močne krme za živali (soje) uvozi ravno iz ZDA, kjer se praktično že v celoti prideluje gensko spremenjena soja in koruza. V EU je trenutno trend zmanjševanja kmetijskih površin, posejanih z GS-rastlinami, v svetu pa je trend ravno obraten in se te površine povečujejo (v svetu je že ca. 1,5 mio ha površin posejanih z GS-rastlinami, v EU ca. 100.000 ha).

Član komisije sicer podpira konzervativno držo Slovenije do GS-rastlin (semen) – v kmetijstvu - predvsem z vidika preprečevanja možnosti absolutnega monopola nad semeni peščice velikih multinacionalk, ki že sedaj obvladujejo pretežen del svetovnega trga s semeni. Ne glede na to je potrebna previdnost pri odločanju o GSO in upoštevati tudi pozitivne učinke GSO v medicini, npr. human inzulin.

Člani komisije so bili seznanjeni, da bo Republika Slovenija v prehodnem obdobju šestih mesecev od uveljavitve Direktive 2015/412/EU, to je do 3. 10. 2015, zahtevala geografsko izključitev za že odobrene GS-rastline (koruza MON810) in za GS-rastline, ki so že v postopku odobritve. Ob tem je predstavnik KGZS izpostavil načelno vprašanje dopustnosti zakonskega urejanja oziroma poseganja v postopke za nazaj.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Cvetko Zupančič.

Predsednik
Cvetko Zupančič, l.r.